

فصلنامه مدیریت و توسعه ورزش
سال نهم، شماره سوم، پیاپی ۲۳

نقش فرهنگ در پیش‌گیری از شرط‌بندی در ورزش

محسن طیبی^{۱*}، امیرحسام رحیمی^۲، میرحسین سیدعامری^۳

تاریخ پذیرش: ۱۳۹۸/۰۳/۱۸

تاریخ دریافت: ۱۳۹۷/۰۹/۲۶

چکیده

هدف: هدف از انجام تحقیق حاضر بررسی نقش فرهنگ در پیش‌گیری از شرط‌بندی در ورزش بود. **روش‌شناسی:** روش انجام تحقیق توصیفی از نوع تحلیلی و از لحاظ هدف کاربردی بود که به روش میدانی اجرا شد. جامعه آماری تحقیق شامل متخصصین مرتبط با حوزه‌های فرهنگ و ورزش، (اساتید و دانشجویان دکتری در رشته‌های تحصیلی علوم اجتماعی، تربیتی، فرهنگی، جامعه‌شناسی، روان‌شناسی، علوم ورزشی و علوم دینی) بودند که تعداد ۲۱۷ نفر به‌عنوان نمونه تحقیق به روش نمونه‌گیری در دسترس انتخاب شدند. ابزار اندازه‌گیری تحقیق شامل پرسشنامه محقق ساخته‌ای بود که روایی صوری و محتوی آن ضمن بررسی دقیق متون و ادبیات تحقیق، پس از نظرخواهی از اساتید و متخصصین تایید شد. همچنین پایایی آن با استفاده از آزمون آلفای کرونباخ (۰/۹۴) محاسبه شد. جهت تجزیه و تحلیل داده‌ها از روش‌های آمار توصیفی (میانگین، انحراف استاندارد) و روش‌های آمار استنباطی (ضریب همبستگی پیرسون، تحلیل عاملی اکتشافی و تحلیل عاملی تاییدی مرتبه دوم) استفاده شد.

یافته‌ها: یافته‌های تحقیق نشان داد مهمترین نقش‌های فرهنگ در پیش‌گیری از شرط‌بندی به ترتیب شامل ارزش‌های بنیادین (۰/۹۰)، جامعه‌پذیری و کنترل رفتار (۰/۸۹)، هویت‌بخشی (۰/۸۶)، ایجاد تغییر (۰/۸۲)، عوامل و شیوه‌های انگیزشی (۰/۷۸) و ایجاد ثبات اجتماعی (۰/۶۷) بودند. **نتیجه‌گیری:** با توجه به یافته‌های تحقیق می‌توان نتیجه گرفت با داشتن فرهنگ غنی و گسترش آن در تمامی سطوح جامعه، می‌توان از شرط‌بندی در ورزش پیش‌گیری نمود.

واژه‌های کلیدی: فرهنگ، شرط‌بندی، ورزش.

۱ و ۲. دانشجوی دکتری مدیریت ورزشی دانشگاه اصفهان، اصفهان، ایران ۳. استاد مدیریت ورزشی دانشگاه ارومیه، ارومیه، آذربایجان غربی، ایران.

* نشانی نویسنده‌ی مسئول: Drtayebi2@gmail.com

مقدمه

نمونه‌هایی از فساد اداری را می‌توان کم و بیش در هر سازمانی مشاهده کرد. بی‌شک، ضرر و زیان فساد اداری بر سازمان‌های ورزشی، به دلیل نقش و مسئولیت مهمی که در توسعه ورزش و تأمین سلامت مردم دارند، عمیق‌تر خواهد بود (Goodarzi et al., 2011). البته فساد در ورزش موضوع جدیدی نمی‌باشد. با شکل‌گیری سازمان‌های ورزشی کوچک و بزرگ در طی سال‌های اخیر و اهمیتی که این سازمان‌ها و منابع آنها در سیاست‌های ورزشی دارند؛ همواره فساد به عنوان یکی از موانع مهم در ورزش، سد راه کارایی و اثربخشی این سازمان‌ها بوده است (Maening, 2005).

یکی از نمونه‌های فساد در ورزش، شرط‌بندی می‌باشد. در گذشته برای شرط‌بندی در ورزش نیاز به برگزاری یک مسابقه به صورت زنده و مکانی برای شرط‌بندی بود؛ ولی امروزه با قابلیت جهانی شدن توسط اینترنت و توسعه شرط‌بندی ورزشی در سراسر دنیا، این کار بسیار ساده شده است (Aghaa & Tyler, 2017). قابلیت‌های اینترنت، ابزاری را برای شرط‌بندی‌های غیرقانونی در اختیار دلان گذاشته که می‌توانند به شرط‌بندی آنلاین بپردازند، بطوریکه حتی ممکن است مجوز قانونی برای کار در آن کشور را نداشته باشد (Palmer, 2014). در واقع، توسعه اینترنت در دهه ۱۹۹۰ در افزایش شرط‌بندی به وسیله پیمودن مرزهای کشورها و فراهم آوردن بازار شرط‌بندی جهانی سهم بسزایی داشت (Lastra et al. 2018).

امروزه سایت‌های بین‌المللی مجازی وجود دارد که افراد می‌توانند بر روی هر ورزش یا ورزشکاری در هر نقطه از جهان و در هر زمانی

که بخواهند شرط‌بندی نمایند (Reich, 2013). این رشد در بازار شرط‌بندی ورزشی در جهان سکویی را برای انتقال جرایم سازمانی و ترویج فسادهای برخاسته از شرط‌بندی فراهم می‌کند (Australian Crime Commission, 2013). این فسادها شامل فعالیت‌های مرتبط با دستکاری مسابقه^۱ (دستکاری عمدی نتایج مسابقات برای حمایت از شرط)، دستکاری جنبه‌ها^۲ (مشخص کردن جنبه‌ای از یک مسابقه ورزشی برای حمایت از یک شرط) توسط تیم‌ها یا داوران و همچنین استفاده عمدی از اطلاعات خودی برای کسب مزیت در بازار شرط‌بندی با هدف برنده شدن در این بازار می‌باشد (Rompu, 2015; Boniface et al, 2012). در سراسر جهان فسادهای برخاسته از شرط‌بندی اثرات منفی بر برخی ورزش‌ها از قبیل لیگ‌های فوتبال، تنیس، کریکت و راگبی داشته است (Bricknell, 2015). ادبیات مربوط به شرط‌بندی‌های ورزشی و تاثیر آن در صحت ورزش، به ویژه فساد مبتنی بر شرط‌بندی، هنوز در حال ظهور بوده و عمدتاً در اروپا، آسیا و موارد بین‌المللی متمرکز است (Lastra et al. 2018). در تحقیق Misra et al. (۲۰۱۳) پس از بررسی فسادهای مبتنی بر شرط‌بندی در استرالیا نشان داده شد که با توجه به جهانی شدن شرط‌بندی‌های ورزشی، افزایش انگیزش شرط‌بندی یک تهدید واقعی برای ورزش استرالیا می‌باشد. علاوه بر این Milner et al. (2013) نشان دادند که شرط‌بندی ورزشی به-طور فزاینده‌ای شایع شده و حامیان تیم‌های

1. Match-Fixing
2. Spot-fixing

راهبرد پیش‌گیری از فساد تبدیل می‌شود که به گونه‌ای مناسب و مطلوب و با ابزارها و الگوهای مناسب در اذهان قشرهای جامعه تزریق شود (Robbins & Judge, 2008). بعضی محققان نیز حداقل استانداردهای اخلاقی را برای انسان در جوامع بشری در نظر می‌گیرند و معتقدند وجود یک فرهنگ غنی و پایدار باعث می‌شود که تعهد افراد به جای اینکه توسط بوروکراسی سخت و سنگین بالا رود، از طریق هنجارها و ارزش‌های مورد قبول رشد نماید (Schulze & Frank, 2003). در واقع، سطوح مختلف فرهنگ شامل سطوح ملی، منطقه‌ای (قومی، زبانی، مذهبی)، جنسیت، طبقه اجتماعی، سازمانی و سطح نسل می‌باشد و می‌توان به صورت مستقیم یا غیرمستقیم بر رفتار تاثیر بگذارد (Sidi, A., & Izadi, 2013).

به طور کلی، از یک سو، شرط‌بندی و به بیان دیگر قمار در کشور ما جز موضوعات مجرمانه به حساب می‌آید و طبق قانون مجازات اسلامی مواد (۷۰۵ تا ۷۱۱) و ماده ۵۶۴ قانون مدنی، قمار و شرط‌بندی جرم بوده و دایرکنندگان و شرکت‌کنندگان در این‌گونه مسابقات مجرم محسوب می‌شوند. علاوه بر این، ورزش و ورزشکاران همواره در کشور ما در بین مردم جایگاه خاصی داشته و پیروزی‌های ورزشی همواره موجب شادی‌های ملی گشته است، لذا افزایش فساد و شرط‌بندی در ورزش موجب اثرات منفی و مخربی خواهد شد. بدیهی است در صورتی که از گسترش شرط‌بندی و فسادهای متعاقب آن در عرصه ورزش جلوگیری نشود، عواقبی در پی خواهد داشت که از آن جمله می‌توان به سلطه سرمایه‌داری در ورزش، نقض فلسفه ورزش یعنی رقابت سالم و جوانمردانه،

ورزشی و رقبا از طریق تبلیغات و دلالان در این زمینه سعی در عادی جلوه نمودن قمار دارند. باید اذعان کرد که شرط‌بندی ضمن اینکه ریشه در خود نهادها دارد، از عوامل اجتماعی و محیط اجتماعی تأثیر می‌پذیرد. نتایج تحقیقات گذشته نیز نشان داد که عوامل فرهنگی یکی از مهمترین عوامل در بروز فساد در سازمان‌های ورزشی ایران از جمله ورزش فوتبال است (Najafikolori et al., 2011; Goodarzi et al., 2012; Razzaghi et al., 2014).

از طرفی نقش فرهنگ در اعمال نفوذ بر رفتار افراد به میزان فزاینده‌ای اهمیت دارد. در واقع فرهنگ با معرفی الگوهای رفتاری مطلوب به افراد، می‌تواند رفتار آن‌ها را کنترل کند. اهمیت فرهنگ در شکل دادن به رفتار افراد و اتصال تعهد دورنی آن به حدی است که می‌تواند همانند یک سازمان غیر رسمی در افراد نوعی تعهد و احساس مسئولیت به وجود آورد (Rabiee & Assef, 2012). مطابق تعریف Hofstede (۱۹۹۸) فرهنگ اندیشه مشترک اعضای یک گروه یا طبقه است که آنها را از دیگر گروه‌ها مجزا می‌کند. فرهنگ باعث می‌شود که در افراد نوعی تعهد و احساس مسئولیت شکل بگیرد و به نوعی خود کنترلی دست یابند (Robbins & Judge, 2008). در واقع، فرهنگ به صورت ایجاد کننده یک معنا و مکانیسمی برای کنترل عمل می‌کند که نگرش‌ها و رفتار افراد را هدایت می‌کند و شکل می‌دهد (Bye et al., 2015). علاوه بر این، فرهنگ یک حس هویت به افراد می‌دهد و با استفاده از آموزه‌های دینی و مذهبی و آداب و رسوم هر ملت، اصول اخلاقی و رفتاری مناسب را به افراد ارائه می‌دهد. آموزه‌های دینی نیز در صورتی به کلیدی‌ترین

ابزار اندازه‌گیری تحقیق شامل پرسشنامه محقق ساخته‌ی نقش فرهنگ در پیش‌گیری از شرط‌بندی بود. جمع‌آوری داده‌های تحقیق در دو بخش صورت گرفت. در بخش کتابخانه‌ای داده‌های مربوط به ادبیات و پیشینه تحقیق با مرور مقالات، کتاب‌ها و جستجوی اینترنتی بررسی گردید و در بخش میدانی به پخش و جمع‌آوری پرسشنامه‌های تحقیق پرداخته شد. پرسشنامه تحقیق، دارای ۳۸ سؤال تخصصی و ۴ سؤال برای مشخصات جمعیت‌شناختی بود که بر اساس طیف پنج درجه‌ای لیکرت نمره‌گذاری شده بود. برای بررسی روایی پرسشنامه از روایی صوری و محتوی استفاده گردید. در بررسی روایی صوری و محتوی ضمن بررسی دقیق متون و ادبیات تحقیق در مورد فرهنگ و شرط‌بندی و نظرخواهی از اساتید و متخصصین، تعداد ۳۸ سوال مطرح گردید. بعد از طرح سوالات، پیش‌نویس اولیه پرسشنامه تهیه و دوباره در اختیار اساتید و متخصصین علوم ورزشی و علوم اجتماعی (۱۰ نفر) قرار گرفت تا مربوط بودن، وضوح و سادگی هر سوال مورد بررسی قرار گیرد. بعد از بررسی نظرات اساتید و متخصصین و بر اساس شاخص والتس و باسل سوالاتی که ضریب بالای ۰/۷۹ را کسب کردن در پرسشنامه باقی ماندند (۳۱ سؤال). بعد از این مرحله، پرسشنامه در اختیار ۳۰ نفر از پاسخگویان قرار گرفت و پایایی سوالات و کل پرسشنامه مورد بررسی قرار گرفت که در این مرحله پرسشنامه از پایایی بالایی (۰/۹۴) برخوردار بودند. برای تجزیه و تحلیل داده‌های تحقیق از روش‌های آمار توصیفی (جداول، درصد، میانگین و انحراف معیار) و آمار استنباطی (تحلیل عاملی اکتشافی و مدل عاملی

لطمه به شهرت و آوازه سازمان‌های ورزشی، رشته‌های ورزشی و افراد درگیر در ورزش، نقض شایسته‌سالاری و کاهش انگیزه کارکنان سازمان‌های ورزشی و ورزشکاران نوپا، از دست رفتن هواداران و همچنین از دست رفتن حمایت حامیان مالی اشاره کرد (Maening, 2005).

از سوی دیگر، فرهنگ به دلیل ماهیت اثرگذاری قوی که بر رفتار و عملکرد همه افراد در سطوح مختلف کشور دارد، می‌تواند نقش مهمی در کنترل درونی رفتارهای افراد و پیش‌گیری از بروز رفتارهای نامطلوب و ایجاد ثبات در رفتارهای مورد نظر داشته باشد. لذا با توجه به اهمیت موضوعات بیان شده و عدم وجود تحقیقات گذشته در این زمینه، در تحقیق حاضر سعی شده نقش‌های فرهنگ در پیش‌گیری از شرط‌بندی در ورزش مورد بررسی قرار گیرد.

روش‌شناسی پژوهش

روش تحقیق حاضر توصیفی-تحلیلی بود که به روش میدانی اجرا و از لحاظ هدف جزء تحقیقات کاربردی بود. جامعه آماری تحقیق شامل کلیه کارشناسان مرتبط با حوزه فرهنگ و ورزش، (متخصصان علوم اجتماعی، تربیتی، فرهنگی، جامعه‌شناسی، روان‌شناسی، علوم ورزشی و علوم دینی) بودند. بیشتر منابع در مدل‌یابی معادلات ساختاری حداقل حجم نمونه تحقیق را ۲۰۰ نمونه بیان می‌کنند (Ramin Mehr & Chardast, 2015). برای اینکه شرط حداقل حجم نمونه رعایت گردد و به علت دسترسی به اساتید و دانشجویان مقطع دکتری دانشگاه‌های ارومیه، لرستان، اصفهان، یزد و کرمان، تعداد ۲۱۷ نفر از آنها به عنوان نمونه آماری، به روش نمونه‌گیری در دسترس انتخاب شدند.

در پژوهش حاضر، برای تجزیه و تحلیل داده‌های جمع‌آوری شده ابتدا از آمار توصیفی برای بررسی متغیرهای جمعیت شناختی تحقیق شامل جنسیت، سن و غیره استفاده شد، که نتایج آن در جدول شماره (۱) ذکر شده است.

مرتبه دوم) استفاده گردید. تمام تجزیه و تحلیل‌ها در این تحقیق توسط نرم‌افزار SPSS نسخه ۲۲ و نرم افزار Lisrel انجام گرفت.

یافته های پژوهش

جدول ۱. متغیرهای جمعیت شناختی نمونه آماری

متغیر	سطوح متغیرها	تعداد	فراوانی
جنسیت	زن	۶۴	۲۹/۵
	مرد	۱۵۳	۷۰/۵
سن	۲۰-۳۰ سال	۲۵	۱۱/۵
	۳۱-۴۰ سال	۷۶	۳۵
	۴۱-۵۰ سال	۱۰۲	۴۷
	بالتر از ۵۰	۱۴	۶/۵
رتبه علمی	دانشجو دکتری	۴۴	۲۰/۳
	مربی	۱۸	۸/۳
	استادیار	۱۳۹	۶۴/۱
	دانشیار	۱۴	۶/۵
رشته تحصیلی	پروفسور	۲	۰/۹
	علوم اجتماعی	۳۸	۱۷/۵
	علوم تربیتی	۳۱	۱۴/۳
	روانشناسی	۳۳	۱۵/۲
	علوم ورزشی	۵۰	۲۳
	علوم دینی	۱۶	۷/۴
	جامعه‌شناسی	۲۷	۱۲/۴
علوم فرهنگی	۲۷	۱۰/۱	

شد. جدول (۲) بیانگر خروجی آزمون کرویت بارتلت و شاخص کایسر-مایر-اولکین می‌باشد.

جدول ۲. نتایج آزمون KMO و بارتلت

آزمون بارتلت (KMO)	آزمون بارتلت	خی دو
	۳۶۶۶/۰۰۰	۰/۸۹۲
	۴۶۵	۰/۰۰۰
		سطح معنی داری

سپس جهت تعیین میزان همبستگی شاخص‌های مورد مطالعه در پرسشنامه از آزمون کرویت بارتلت^۱ استفاده می‌گردد. معنی‌داری آزمون کرویت بارتلت نشان دهنده این مطلب خواهد بود که در ماتریس داده‌ها به اندازه کافی همبستگی وجود دارد که بتوان تحلیل عوامل را ادامه داد. همچنین جهت تعیین کفایت حجم نمونه از آزمون کایسر-مایر-اولکین^۲ استفاده

1. Bartlett's Test of Sphericity
2. Kaiser-Meyer-Olkin (KMO)

جدول ۳. نتایج تحلیل عاملی اکتشافی و بارهای عاملی گویه‌های پرسشنامه

عامل	گویه‌ها	بار عاملی
جامعه‌پذیری	سوال ۶: فرهنگ ما دارای نظامنامه اخلاقی است که رهنمود رفتار و گفتار ما در تمیز درست و نادرست است.	۰/۴۰۲
	سوال ۱۲: گروه‌هایی که فرد به آنها تعلق دارد در مشارکت یا عدم مشارکت در شرط بندی سهم بسزایی دارند.	۰/۵۷۱
	سوال ۱۳: در صورت آشنایی افراد با هنجارها و نگرش‌های فرهنگ عمومی، مشارکت در شرط بندی کمتر خواهد شد	۰/۵۹۲
	سوال ۱۴: آموزش فرهنگی افراد در سننن پایین و آگاهی آنها از عواقب شرط بندی موجب پیشگیری آن خواهد شد.	۰/۷۴۷
ارزش‌های بنیادین	سوال ۱۵: تبلیغات رسانه‌ای (رادیو، تلویزیون، روزنامه) در مشارکت یا عدم مشارکت در شرط بندی سهم بسزایی دارند.	۰/۵۵۳
	سوال ۱۶: جامعه‌پذیری از طریق دوستان، والدین و افراد نزدیک در عدم مشارکت در شرط بندی سهم بسزایی دارند.	۰/۶۴۵
	سوال ۲: ارزش‌های موجود در فرهنگ عمومی باعث پای بندی به اصول اخلاقی می‌شود	۰/۵۷۹
	سوال ۳: ارزش‌های موجود در فرهنگ عمومی افراد را از وسوسه شدن در شرکت در شرط بندی برحذر می‌دارد	۰/۵۱۷
کنترل رفتار	سوال ۴: آموزه‌های فرهنگ ما به گونه‌ای است که انگیزه‌ی افراد را برای شرکت در شرط بندی کمتر می‌کند	۰/۱۷۹
	سوال ۵: وجه‌های فرهنگ ما بسیار انگیزاننده‌تر از مسائل مادی و ... برای مشارکت در شرط بندی است	۰/۴۶۱
	سوال ۱۰: از طریق ترویج فرهنگ پهلوانی و درستی در ورزش، می‌توان از مشارکت در شرط بندی جلوگیری نمود	۰/۵۹۵
	سوال ۱: به وسیله یک فرهنگ کنترلی غنی می‌توان مشارکت شرط بندی در ورزش را کمتر نمود	۰/۵۴۳
شیوه‌های انگیزشی	سوال ۸: در صورت وجود قوانین و مجازات‌های سنگین برای مشارکت در شرط بندی، این امر کاهش خواهد یافت.	۰/۵۱۸
	سوال ۲۳: آگاهی از آسیب‌های اجتماعی و اثرات شرط بندی بر خانواده و اطرافیان موجب کنترل شرط بندی می‌شود	۰/۸۱
	سوال ۲۹: عقاید موجود در فرهنگ ما موجب کنترل افراد در وسوسه‌های مادی مشارکت در شرط بندی می‌شود.	۰/۶۸۴
	سوال ۲۴: استفاده از روش‌های جایگزین (مانند قرعه کشی و ...) از شرط بندی‌های غیر مجاز پیشگیری نمود.	۰/۶۳۶
ایجاد تغییر	سوال ۲۵: شیوه‌های انگیزشی در فرهنگ ما برای عدم مشارکت در شرط بندی مناسب می‌باشد	۰/۶۴۱
	سوال ۲۷: کسب مزایای مادی بدون هیچ قید و بندی موجب افزایش شرط بندی در ورزش خواهد شد	۰/۸۷۹
	سوال ۲۸: برگزاری مسابقات با جوایز ارزنده موجب تشویق برای پیشگیری از شرط بندی می‌شود.	۰/۵۴۲
	سوال ۳۱: نخبه‌پروری و ارج نهادن به پیشکسوتان در ورزش موجب کاهش انگیزه مشارکت در شرط بندی خواهد شد.	۰/۴۴
هویت بخشی	سوال ۷: تشریح فسادهای اجتماعی برخاسته از شرط بندی موجب ایجاد تغییر از مشارکت در شرط بندی گردد.	۰/۶۴۸
	سوال ۹: فرهنگ عمومی ما در زمینه شرط بندی راغب به پاسخگویی است و تغییر در آن آسان است.	۰/۶۹۹
	سوال ۱۱: شیوه‌های پیشگیری از شرط بندی، بسیار منعطف بوده و به سادگی موجب تغییر نگرش ما خواهد شد	۰/۵۷
	سوال ۲۶: فرهنگ عمومی به طور مداوم با شیوه‌های پیشرفته و جدید پیشگیری، موجب سازگاری و انطباق می‌شود	۰/۶۳۹
ثبات اجتماعی	سوال ۱۷: افراد در صورت پذیرفتن فرهنگ و داشتن هویت فرهنگی کمتر راغب به شرط بندی در ورزش هستند	۰/۴۰۱
	سوال ۱۸: در صورت آموزش صحیح فرهنگ و ایجاد هویت در افراد میل به شرط بندی در افراد کاسته خواهد شد	۰/۵۳۳
	سوال ۲۰: افرادی که برای خود هویت فرهنگی قائل هستند در مسائل ضد فرهنگی مشارکت نخواهند کرد	۰/۵۶۴
	سوال ۲۱: قومیت، مذهب، طبقه اجتماعی در مشارکت یا عدم مشارکت در شرط بندی سهم بسزایی دارند.	۰/۶۰۳
	سوال ۲۲: هویت فرهنگی افراد در مشارکت یا عدم مشارکت در شرط بندی سهم بسزایی دارند.	۰/۴۹۷
	سوال ۳۰: فرهنگ‌های غنی از طریق دادن هویت به افراد می‌توانند از مشارکت در شرط بندی پیش گیری نماید.	۰/۶۶۹
	سوال ۱۹: در فرهنگ‌های غنی و با ثبات اجتماعی بالا افراد کمتری در شرط بندی مشارکت می‌کنند	۰/۷۷۲

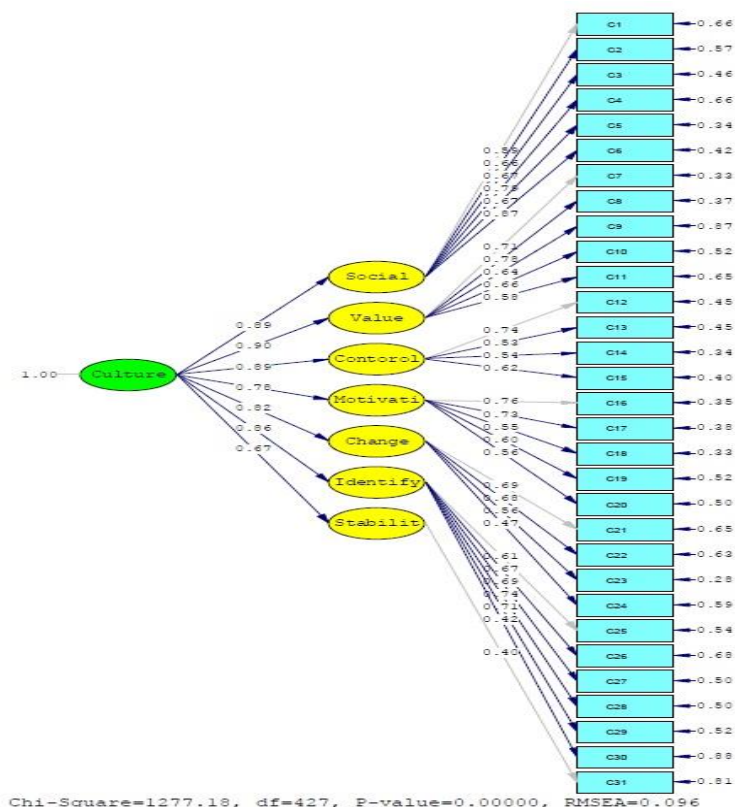
عوامل شناسایی شده و میزان تبیین واریانس برای هر کدام از آنها مشخص شد. مطابق با نتایج تحقیق در کل ارزش ویژه هفت عامل

در اولین مرحله از تحلیل عاملی اکتشافی ضرایب تعیین سوالات بزرگتر از ۰/۵ بوده و در وضعیت مناسبی قرار گرفتند. علاوه بر این تعداد

۲۵، ۲۷، ۲۸ و ۳۱ مربوط به عامل شیوه‌های انگیزشی، سؤالات ۷، ۹، ۱۱ و ۲۶ مربوط به عامل ایجاد تغییر، سؤالات ۱۷، ۱۸، ۲۰، ۲۱، ۲۲ و ۳۰ مربوط به عامل هویت‌بخشی و سوال ۱۹ مربوط به عامل ثبات اجتماعی می‌باشد.

پس از مشخص شدن گویه‌های مربوط به هر یک از نقش‌های فرهنگ در پیش‌گیری از شرط‌بندی، از تحلیل عاملی تاییدی مرتبه دوم برای مشخص کردن نقش فرهنگ در پیش‌گیری از شرط‌بندی استفاده شد که در شکل شماره (۱) نشان داده شده است.

بیشتر از یک (۱۱/۷۴۲، ۱/۹۵۳، ۱/۶۳۲، ۱/۴۵۵، ۱/۳۶۴، ۱/۲۳۸، ۱/۰۴) بود؛ که این هفت عامل ۶۵/۱۲ درصد از واریانس کل را تبیین می‌کردند. در جدول شماره (۳) نیز مهمترین خروجی تحلیل عاملی اکتشافی محسوب می‌شود و ماتریس چرخش یافته عاملی نام دارد گزارش شده است. که مطابق با این جدول سؤالات ۶، ۱۲، ۱۳، ۱۴، ۱۵ و ۱۶ مربوط به عامل جامعه‌پذیری، سؤالات ۲، ۳، ۴، ۵ و ۱۰ مربوط به ارزش‌های بنیادین، سؤالات ۱، ۸، ۲۳ و ۲۹ مربوط به عامل کنترل رفتار، سؤالات ۲۴،

شکل ۱. مدل ضرایب استاندارد شده مقیاس هفت نقش فرهنگ در پیش‌گیری از شرط‌بندی

سپس برای سنجش برازش مدل از شاخص‌های
برازش مطلق، تطبیقی و مقتصد استفاده شد.
نتایج این شاخص‌ها آن در جدول شماره (۴)
ذکر شده است.

جدول ۴. شاخص‌های برازش مدل ابزار تحقیق

وضعیت	مقدار مطلوب	مقدار	شاخص	
			معادل انگلیسی	معادل فارسی
-	-	۱۲۷۷/۱۸	χ^2	خی دو
مطلوب	بین ۵-۱	۲/۹۹	χ^2 / df	شاخص خی-دو بهنجار
مطلوب	مساوی یا بیشتر از ۰/۹۰	۰/۹۳	GFI	شاخص نیکویی برازش
مطلوب	مساوی یا بیشتر از ۰/۹۰	۰/۹۱	AGFI	شاخص نیکویی برازش تعدیل شده
مطلوب	مساوی یا بیشتر از ۰/۹۰	۰/۹۱	NNFI	شاخص برازش هنجار نشده
مطلوب	مساوی یا بیشتر از ۰/۹۰	۰/۹۰	NFI	شاخص برازش هنجار شده
مطلوب	مساوی یا بیشتر از ۰/۹۰	۰/۹۲	CFI	شاخص برازش تطبیقی
مطلوب	مساوی یا بیشتر از ۰/۹۰	۰/۹۲	IFI	شاخص برازش افزایشی
مطلوب	بزرگتر از ۰/۵۰	۰/۷۹	PNFI	شاخص برازش مقتصد هنجار شده
مطلوب	کمتر از ۰/۱	۰/۰۹۶	RMSEA	ریشه میانگین مربعات خطای برآورد

پارامترهای گاما و لامدا یا همان بارهای عاملی
ارتباط بین سازه‌ها یا همان عامل‌ها را نشان
می‌دهند. بر اساس این ضرایب و مقدار معناداری
آنها که با استفاده از مقدار t انجام می‌گیرد،
می‌توان به بررسی اهمیت هر یک از نقش‌های
فرهنگ در پیش‌گیری از شرط‌بندی پرداخت که
نتایج آن در جدول (۵) ذکر شده است.

جدول (۴)، بیانگر این است که شاخص برازش
مطلق RMR کمتر از ۰/۰۵، شاخص‌های برازش
تطبیقی CFI و IFI بیشتر از ۰/۹۰، شاخص
نیکویی برازش مقتصد هنجار شده PNFI برابر
با ۰/۷۹ و شاخص RMSEA برابر با ۰/۰۹۶ در
سطح قابل قبولی قرار دارند، بدین معنی که
مدل تحقیق دارای برازش مطلوبی است.

جدول ۵. میزان اهمیت نقش‌های فرهنگ در پیش‌گیری از شرط‌بندی

ردیف	عامل	بار عاملی استاندارد شده	t	P-value	رتبه
۱	جامعه‌پذیری	۰/۸۹	۸/۴۵	۰/۰۰۱*	۲
۲	ارزش‌های بنیادین	۰/۹۰	۱۱/۵۶	۰/۰۰۱*	۱
۳	کنترل رفتار	۰/۸۹	۱۰/۶۸	۰/۰۰۱*	۲
۴	شیوه‌های انگیزشی	۰/۷۸	۱۰/۱۹	۰/۰۰۱*	۵
۵	ایجاد تغییر	۰/۸۲	۸/۵۸	۰/۰۰۱*	۴
۶	هویت‌بخشی	۰/۸۶	۸/۹۴	۰/۰۰۱*	۳
۷	ثبات اجتماعی	۰/۶۷	۳/۹۳	۰/۰۰۱*	۶

نتایج جدول (۵)، نشان می‌دهد مهمترین نقش‌های فرهنگ در پیش‌گیری از شرط‌بندی به ترتیب شامل توجه به ارزش‌های بنیادین (۰/۹۰)، جامعه‌پذیری و کنترل رفتار (۰/۸۹)، هویت‌بخشی (۰/۸۶)، ایجاد تغییر (۰/۸۲)، عوامل و شیوه‌های انگیزشی (۰/۷۸) و ایجاد ثبات اجتماعی (۰/۶۷) می‌باشند.

بحث و نتیجه‌گیری

افزایش شرط‌بندی‌های غیرقانونی در ورزش از طریق روش‌های اینترنتی و غیر اینترنتی، موجب تأثیرات مخرب بر ورزش و ابعاد اجتماعی و فرهنگی جامعه خواهد شد که باید با استفاده از بسترهای مناسب از ورود دیگر افراد جامعه به این محث پیش‌گیری شود. از طرفی فرهنگ موضوعی ملی است که می‌تواند از طرق مستقیم و غیرمستقیم بر رفتار افراد تأثیر گذاشته و حتی آن را تغییر دهد.

طبق نتایج به دست آمده از دیدگاه نمونه آماری نشان داده شد که فرهنگ از طریق ارزش‌های بنیادین (۰/۹۰)، جامعه‌پذیری و کنترل رفتار (۰/۸۹)، هویت‌بخشی (۰/۸۶)، ایجاد تغییر (۰/۸۲)، عوامل و شیوه‌های انگیزشی (۰/۷۸) و ایجاد ثبات اجتماعی (۰/۶۷) می‌تواند در پیش‌گیری از مشارکت در شرط‌بندی نقش داشته باشد. در واقع، می‌توان با برنامه‌ریزی واقع‌بینانه‌ی بلند مدت و اشاعه یک فرهنگ صحیح در کلیه سطوح کشور بخصوص در رده‌های سنی پایین‌تر در پیش‌گیری از فساد اداری کوشا بود. بی‌شک تغییر فرهنگ و داشتن یک فرهنگ قوی مستلزم تغییرات بنیادی و الگوسازی توسط نخبگان ورزشی و ورزشکاران محبوب، از طریق رسانه‌ها، باشگاه‌های آموزشی و

نتایج تحقیق حاکی از این بود که ارزش‌های بنیادین و جامعه‌پذیری مهمترین نقش را در پیش‌گیری از شرط‌بندی در ورزش دارند. از دیدگاه نمونه آماری یکی از مهم‌ترین راهکارهای مبارزه با شرط‌بندی، بهره‌گیری از مجموعه‌ای عمیق و اصیل از ارزش‌های فردی و اخلاقی بود که امروزه تحت عنوان چارچوب منشور (کد)های اخلاقی و قوانین رفتار حرفه‌ای در عرصه ورزش ظهور کرده است. به ویژه اگر این منشورها در بستر یک نظام ارزشی و اعتقادی یکپارچه، مانند ارزش‌های اسلامی، تدوین گردند، هم‌چون چتری فراگیر همه مصالح عمومی و حکومتی، ورزشی و شخصی را در بر گرفته و نوعی وحدت، انسجام و هماهنگی میان این عوامل برقرار می‌نماید و هیچ‌گونه ناسازگاری و تعارضی در منشور اخلاقیات سازمانی بروز نمی‌کند. یافته‌های پژوهش (Rabiee, & Assef (2012) و (Taleghani et al. (2014) حاکی از این بود که ارزش‌های سازمانی مهمترین مؤلفه‌ی فرهنگی مؤثر بر فساد اداری می‌باشد و بین پای‌بندی اعتقادی و میزان دینداری با فساد اداری رابطه معنی‌دار وجود دارد. پژوهش Lee & Guvin (2013) نیز حاکی از این بود که فرهنگ سازمانی از طریق تأثیر بر هنجارهای فردی و گروهی می‌تواند ارزش‌هایی را در

تصادفی، ثابت یا متغیر و پیوسته یا گسسته باشد. نتایج تحقیق (Rabiee, & Assef (2012) نیز نشان داد که جامعه‌پذیری می‌تواند در پیش‌گیری از فساد اداری نقش داشته باشد. مطابق با نتایج بدست آمده از دیدگاه نمونه آماری فرهنگ می‌تواند از طریق کنترل رفتار در پیش‌گیری از شرط‌بندی در ورزش نقش داشته باشد. فرهنگ به صورت ایجاد کننده یک معنا و مکانیسمی برای کنترل عمل می‌کند که نگرش-ها و رفتار کارکنان را هدایت می‌کند و شکل می‌دهد (Robbins & Judge, 2008). همچنین با ارائه الگوی رفتاری به کارکنان سازمان از طریق نهادهای کردن هنجارهای قانونی مناسب، در قالب شیوه‌های پیشگرا، مانع از بروز فساد اداری می‌شوند. اما از نظر Hill (2011) و Jones (2004) جدا از اینکه کدام عامل نقش بیشتری در بروز از شرط‌بندی و فساد دارد، تمایل و فرصت دو شرط اساسی می‌باشند که برای بروز تخلف در همه‌ی شرایط ضروری است. چنانچه تمایل و فرصت شرط‌بندی وجود داشته باشد، شرط‌بندی و فساد بروز خواهد یافت و در صورت مهیا بودن سایر شرایط، رشد خواهد کرد. شناخت صحیح تاریخ، سنت‌ها، ارزش‌ها، فضا و شرایط خاص جامعه و سیاست‌های غالب حوزه‌ی کاری، ترکیب مناسبی از نظارت و تنبیه، مشارکت اعضای جامعه در سطح محلی بر عملکرد واحدها، قوانین و مقررات کارآمد می‌تواند نقش مهمی در کنترل شرط‌بندی ایفا کند. (McKelvey & Moorman (2007) ، وضع قوانین و مقررات را یکی مهمترین راه جلوگیری از فساد در شبکه‌های تلویزیونی ورزش مطرح می‌کند. نتایج تحقیق (Green (2004) نیز کنترل‌های نامطلوب اجتماعی، قوانین بی‌اثر،

سازمان بنیاد کند که از فساد جلوگیری نماید. در واقع، تدوین منشور اخلاقی در زمینه شرط‌بندی در عرصه ورزش می‌تواند به عنوان یک اصل تلقی شود و با توجه به تحقیقات Bye et al. (2015) و Rabiee, & Assef (2012) و Taleghani et al. (2014)، شناخت صحیح تاریخ، سنت‌ها و ارزش‌های حاکم، نقش مهمی در کنترل فساد دارد. یافته‌های این تحقیق در این زمینه با یافته‌های تحقیق Razzaghi et al. (2014) و (Nogara, 2009) همخوانی دارد. در این تحقیقات نیز پایبند نبودن به رعایت موازین اخلاقی، قانون‌گریزی در فرهنگ جامعه و خویشاوند سالاری به ترتیب در بروز فساد در اولویت قرار گرفتند که این نتایج با یافته‌های Cheung & Chan (2008) مغایر است. نتایج تحقیق (Taleghani et al. (2014) نیز نشان می‌دهد بین پای‌بندی اعتقادی، ویژگی شخصیتی و فساد رابطه معنی‌دار وجود دارد. علاوه بر این (Alizadeh Sani & Fani (2007) در پژوهش خود به این نتیجه رسیدند که علاوه بر توجه به اصلاحات نهادی، مهم‌ترین راهکار مبارزه با فساد، بهره‌گیری از مجموعه‌ای عمیق و اصیل از ارزش‌های اخلاقی می‌باشد. از طرفی اگر فرآیند جامعه‌پذیری و آشنا سازی نوجوانان با فرهنگ غنی با موفقیت صورت پذیرد و آسیب‌های شرط‌بندی بر ورزش و جامعه به خوبی شناخته و آموخته شود، موجب خواهد شد فرد موازین اصلی و مهم فرهنگ را بپذیرد و رفتار خود را با آنها تطبیق دهد. فرآیند جامعه‌پذیری شیوه‌های متفاوتی دارد که می‌بایست متناسب با رده سنی و سطح فرهنگی او صورت پذیرد که از این جمله می‌توان به روش‌های رسمی یا غیررسمی، فردی یا جمعی، مستمر یا

شرط‌بندی در ورزش نقش دارند. در واقع، فرهنگ‌های غنی با ارائه انگیزاننده‌های مناسب با توجه به سطوح فرهنگی و ارزش‌های بنیادین افراد، سبب می‌شود افراد در جهت اهداف از پیش تعیین شده گام بردارند. به طور نمونه دستیابی به کمالات انسانی برای فرهنگ‌های مذهبی، روش‌های جایگزین شرط‌بندی مانند قرعه‌کشی برای فرهنگ‌های مادی، سرگرمی‌های هیجان‌انگیز برای سطح فرهنگی نسل‌های نوجوان و دیگر انگیزاننده‌ها برای سطوح مختلف فرهنگی، می‌تواند از مشارکت افراد در شرط-بندی پیش‌گیری نمایند. در این زمینه یافته‌های تحقیقات (Heron & Baldson et al., 2007)، (Jiang (2010) و Hill (2011) حاکی از این بود که عوامل اقتصادی مهمترین عامل انگیزاننده در بروز و گسترش شرط‌بندی و فساد اداری در سازمان‌های ورزشی می‌باشد. از این رو در یک فرهنگ غنی باید انگیزه‌های مادی و غیرمادی افراد شناسایی و متناسب با نیازهای آنها انگیزه‌ها را تقویت نماید. استقرار یک سیستم انگیزشی مشابه شرط‌بندی، مانند قرعه‌کشی که با مدیریت صحیح در جهت کمک به ورزش و تیم‌های ورزشی باشد و در کنار آن جوایزی هم به شرکت‌کنندگان تعلق بگیرد، می‌تواند علاوه بر ایجاد انگیزش، در پیش‌گیری از مشارکت در شرط‌بندی از طریق سایت‌های غیرمجاز موثر باشد. Schulze & Frank (2013) نیز در تحقیق خود نشان دادند که در این موارد باید توجه داشت عوامل و شیوه‌های انگیزشی باید به نحوی باید باعث انگیزش شود که خودش دچار فساد نشود.

یافته‌های این پژوهش نشان داد که فرهنگ از طریق ایجاد تغییر در پیش‌گیری از مشارکت در

احتیاط بیش از حد، رویه‌های اداری ناقص و کنترل‌های ناکافی را به عنوان مهمترین عوامل مؤثر بر فساد بیان می‌کند. همچنین، Taleghani et al. (2014) نشان دادند کنترل و نظارت اگر به شکل صحیح انجام نگیرد، فساد مانند ویروس پخش خواهد شد.

طبق نتایج این تحقیق هویت ایجاد شده از طریق فرهنگ در پیش‌گیری از مشارکت در شرط‌بندی نقش دارد. انسان‌ها در یک نظام اجتماعی دارای باورها، اعتقادات، ارزش‌ها، سنت‌ها و هنجارهای مشترکی هستند که در مجموع فرهنگ نامیده می‌شود و این فرهنگ یک حس هویت به اعضایش می‌دهد. فرهنگ با استفاده از آموزه‌های دینی و مذهبی و آداب و رسوم هر ملت، اصول اخلاقی و رفتاری مناسب را به افراد ارائه می‌دهد. آموزه‌های دینی در صورتی به کلیدی‌ترین راهبرد پیش‌گیری از فساد تبدیل می‌شود که به گونه‌ای مناسب و مطلوب و با ابزارها و الگوهای مناسب در اذهان قشرهای جامعه تزریق شود (Danaee Fard, 2009). وجود یک فرهنگ غنی و پایدار باعث می‌شود که تعهد افراد به هویت‌القاء شده از طریق فرهنگ بالا رفته و به جای اجبار و تنبیه سخت، از طریق هنجارها و ارزش‌های مورد قبول رشد نماید. نتایج تحقیق Sehhat et al. (2012) نیز نشان داد که فرهنگ، افراد را به لحاظ معنوی و روحی دربرمی‌گیرد و یک کنترل غیررسمی را شکل می‌دهد که همین کنترل نوعی تعهد، هویت و پاسخگویی به دیگران را در مقابل اهمیت دادن به علایق شخصی بوجود می‌آورد.

نتایج این تحقیق نشان داد که عوامل و شیوه‌های انگیزشی نیز در پیش‌گیری از مشارکت در

(2010) و Hill (2011) عوامل اقتصادی یکی از مهمترین عوامل تاثیرگذار در بروز و گسترش شرط‌بندی و فساد اداری در سازمان‌های ورزشی می‌باشد. در واقع مطابق با تحقیقات گذشته و مصاحبه تکمیلی از طریق پرسشنامه با نمونه آماری نشان داده شد که فشارهای اقتصادی سعی در تغییر نگرش افراد برای مشارکت در شرط‌بندی داشته و راحتی، سهولت و بدون زحمت بودن کسب منافع اقتصادی در شرط‌بندی، دلایل مشارکت را محکم‌تر می‌نماید. در مرحله انجمادزدایی، فرهنگ هم از طریق اطلاع‌رسانی شفاف در مورد آسیب‌های شرط‌بندی بر ابعاد مختلف ورزش و هم با استفاده از شیوه‌های اغنایی سعی در آگاهی عمومی افراد خواهد داشت. در مرحله بعد، فرهنگ از طریق ایجاد روش‌های موازی مانند قرعه‌کشی و استفاده از ارزش‌های بنیادین، رفتارهای صحیح را جایگزین شرط‌بندی‌های غیرقانونی خواهد کرد. همچنین برگزاری صحیح مسابقات متنوع (قهرمانی، فرهنگی تفریحی) در تمامی سطوح ملی، منطقه‌ای و استانی (مدارس و دانشگاه‌ها)، همراه با جوایز نفیس موجب ترغیب جوانان برای شرکت در فعالیت‌های ورزشی، آشنایی با فلسفه ورزش و دوری از فساد در ورزش خواهد شد. ولی متأسفانه اکثر مسابقات در تمامی سطوح فاقد پاداش و جایزه مناسب می‌باشد. بخصوص در ورزش‌های رزمی، کشتی، بدنسازی و غیره که آسیب‌های جسمانی زیادی نیز در پی دارد، هزینه‌های ورزشی بسیار بالا و پاداش‌های دریافتی بسیار ناچیز بوده که این امر خود موجب مسائل حاشیه‌ای در ورزش خواهد شد.

شرط‌بندی در ورزش نقش دارد. همچنین طبق نتایج بدست آمده از نمونه آماری در این تحقیق میانگین ثبات سیستم اجتماعی در پیش‌گیری از مشارکت در شرط‌بندی کمتر نقش را داشت. این در حالی است که ثبات نظام اجتماعی همچون یک چسب اجتماعی است که با بوجود آوردن استانداردهای مناسب برای آنچه کارکنان باید بگویند و انجام دهند به انسجام گروهی کمک می‌کند (Robbins & Judge, 2008). غنای فرهنگ سبب ایجاد همدلی در میان تک‌تک اعضای یک ملت می‌شود و به آنها کمک می‌کند تا خود را در یک صف ببینند.

در جمع‌بندی مطالب باید اذعان نمود با توجه به اثرات مخرب شرط‌بندی بر ورزش می‌بایست استراتژی‌های مناسبی توسط دست‌اندرکاران ورزش کشور برای پیش‌گیری و جلوگیری از شرط‌بندی اندیشیده و اجرا شود. بدون شک عوامل اقتصادی و رفاهی یکی از مهمترین عوامل مشارکت در شرط‌بندی می‌باشد که تحقیقات گذشته نیز مبین آن است. در تحول و دگرگون کردن نگرش‌ها در مورد شرط‌بندی و عواقب مخرب آن توسط فرهنگ باید به نظریه سه مرحله‌ای انجمادزدایی، جایگزینی و ایجاد تغییر، و انجماد مجدد کورت لوین^۱ دانشمند علم ارتباطات توجه کرد. لوین (۱۹۵۱) معتقد است وقتی که نگرشی در جامعه شکل گرفت قاعدتاً تحت تأثیر چند فشار است. یک دسته فشارهایی هستند که قصد دارند نگرش را تغییر دهند و دسته دیگر قصد دارند آن را محکم‌تر جلوه دهند (Kritsonis, 2005). مطابق با تحقیقات Heron & Jiang, Baldson et al. (2007)

1. Lewin's Three-Step Change Theory

postseason conference tournaments. *Journal of Sports Economics*, 8(1), 19-38.

➤ Boniface, P., Lacarriere, S., Verschuuren, P., & Tuallon, A. (2012). Sports Betting and Corruption: How to Preserve the Integrity of Sport. Retrieved from

http://www.sportaccord.com/multimedia/docs/2012/02/2012_-_IRIS_-_Etude_Paris_sportifs_et_corruption_-_ENG.pdf.

➤ Bricknell, S. (2015). Corruption in Australian sport. *Aust. Inst. Criminal*, 490, 1-11.

➤ Bye, R. J., Rosness, R., & Dalseth, J. O. (2015). 'Culture' as a tool and stumbling block for learning: The function of 'culture' in communications from regulatory authorities in the Norwegian petroleum sector. *Safety Science*, 81, 68-80. doi:<http://dx.doi.org/10.1016/j.ssci.2015.02.015>.

➤ Cheung, H. Y., & Chan, A. W. H. (2008). Corruption across countries: Impacts from education and cultural dimensions. *The Social Science Journal*, 45, 223-239.

➤ Danaee Fard, H. (2009). *Governmental Challenges in Iran*. Tehran: Organization for the Study and Compilation of the Humanities Books of Universities (Department) Human Sciences Research and Development Center. (Persian).

➤ Goodarzi, M., Ghorbani, M. H., Pour Sultani, H., & Safari, H. R. (2011). Study of factors affecting the occurrence and growth of administrative and perceived corruption and its control methods in sport organizations of Iran. *Research in Sport Sciences*, 10, 39-56.

➤ Green, S. P. (2004). Moral Ambiguity in White Collar Criminal

نگرش‌ها همیشه حالت ارتجاعی و بازگشت‌پذیر دارند پس برای اینکه حالت برگشت‌پذیری را کم کنیم باید نگرش‌های به‌وجود آمده را به ارزش تبدیل کرد تا مجدداً به نگرش اول برنگردد. در اینجا نقش رسانه‌های الکترونیکی و اینترنتی اهمیت پیدا می‌کند. آموزش فرهنگی افراد در سنین پایین و آگاهی آنها از شرط‌بندی و عواقب آن، ایجاد الگوهای ورزشی از بین نخبگان ورزشی و ورزشکارانی که در رشته‌های ورزشی مختلف دارای محبوبیت هستند و اطلاع‌رسانی گسترده در موضوعات مثبت و فرهنگی ورزش و عواقب زیان‌بار شرط‌بندی، از دیگر راهکارهایی است که می‌توان با فرهنگ‌سازی آن از مشارکت در شرط‌بندی جلوگیری نمود.

منابع

➤ (ACC), A. C. C. (2013). Threats to the Integrity of Professional Sport in Australia. Retrieved from <https://www.crimecommission.gov.au/sites/default/files/threat>

<https://www.crimecommission.gov.au/sites/default/files/threat%20s%20to%20the%20integrity%20of%20professional%20sport%20in%20Australia%20JULY%202013.pdf>.

➤ Aghaa, N., & Tyler, B. D. (2017). An investigation of highly identified fans who bet against their favorite teams. *Sport Management Review*, 20, 296-308.

doi:<http://dx.doi.org/10.1016/j.smr.2016.09.004>.

➤ Alizadeh Sani, M., & Fani, A. A. (2007). The Impact of Corruption on Human Development in Communities. *Journal of Ethics in Science and Technology*, 2(1), 24-17.

➤ Baldson, E., Fong, L., & Thayer, M. (2007). Corruption in college Basketball? Evidence of Tanking in

in political campaign advertising. *Journal of Sport Management*, 1(21), 79-102.

➤ Milner, L., Hing, N., Vitartas, P., & Lamont, M. (2013). Embedded gambling promotion in Australian Football broadcasts: an exploratory study. *Commun. Polit. Cult*, 46(1), 177-198.

➤ Misra, A., Anderson, J., & Saunders, J. (2013). *Safeguarding sports integrity against crime and corruption: an Australian perspective*. In: Haber Feld, M., Sheehan, D. (Eds.), *Match-fixing in International Sports: Existing Processes, Law Enforcement and Prevention Strategies*: Springer International Publishing, Switzerland.

➤ Najafikolori, M., Goodarzi, M., Farahani, A., & Esmaeli bidhendi, H. (2012). Effective Factors of Corruption in Sport Organizations (Case Study: Football Federation of I.R Iran). *Journal of Sport Management*, 4(14), 109-122. (Persian).

➤ Nogara, M. (2009). Role of media in curbing corruption: the case of Uganda under President Yoweri K. Museveni during the (no-party) system. *Economic and Social Affairs*, 72, 1-28.

➤ Palmer, B. (2014). Sports Betting Research. *Literature Review*. Retrieved from

http://www.dhhs.tas.gov.au/__data/assets/pdf_file/0006/170772/Sports_Betting_Literature_Review.pdf.

➤ Rabiee, A., & Assef, H. (2012). The Role of Organizational Culture in Preventing from Administrative Corruption. *Journal of Public Administration*, 4(10), 45-58. (Persian).

➤ Ramin Mehr, H., & Chardast, P. (2015). *Quantitative Research Method Using Structural Equation Modeling (Lisrel Software)* (Second Edition ed.). Tehran: Terme Publishing. (Persian).

Law. Notre Dame Journal of Law, Ethics and Public Policy, 18, 176-189.

➤ Heron, M., & Jiang, C. (2010). The gathering storm- organised crime and sports corruption. *Aust. N. Z. Sports Law J*, 5(1), 99-118.

➤ Hill, D. (2015). Jumping into fixing. *Trends Organ. Crime*, 18(3), 212-228.

doi:<http://dx.doi.org/10.1007/s12117-014-9237-5>

➤ Hofstede, G. (1998). Cultural differences in teaching and learning. *International Journal of Intercultural Relations*, 10(3), 301-320.

➤ Jones, P. (2004). *Fraud and corruption in public services: a guide to risk and prevention*. United Kingdom: England: Gower Publishing Limited.

➤ Kritsonis, A. (2005). Comparison of Change Theories. *International Journal of Management, Business and Administration*, 8(1), 1-7.

➤ Lastra, R., Bell, P., & Bond, C. (2018). Sports betting and the integrity of Australian sport: Athletes' and non-athletes' perceptions of betting-motivated corruption in sport. *International Journal of Law, Crime and Justice*, 52, 185-198.

➤ Lee, W. S., & Guvin, C. (2013). Engaging in corruption: The influence of cultural values and contagion effects at the micro level. *Journal of Economic Psychology*, 39, 287-300.

➤ Maening, W. (2005). Corruption in International sports and sport management: Forms, tendencies, extent and countermeasures. *European Sports Management Quarterly*, 5(2), 187-205.

➤ *Management Science Letters*, 2, 1589-1602.

➤ McKelvey, S., Moorman, A. (2007). Bush-whacked: A legal analysis of the unauthorized use of sport organization intellectual property

- Razzaghi, M. E., Ramezani Nejad, R., & Mehrabi, Q. (2014). A Study of Factors Affecting Administrative Corruption in Soccer. *New Trend in Sport Management*, 2(7), 41-52. (Persion).
- Robbins, S. P., & Judge, T. A. (2008). *Principles of Organizational Behavior (Ninth Edition)* (D. S. M. A. a. D. M. T. Motlagh, Trans.). Tehran: Office of Cultural Research. (Persion).
- Rompuy, B. V. (2015). The Odds of Match Fixing: Facts and Figures on the Integrity Risk of Certain Sports Bets. Retrieved from <http://www.asser.nl/media/2422/the-odds-ofmatchfixing-report2015.pdf>.
- Schulze, G., & Frank, B. (2003). Deterrence versus intrinsic motivation: experimental evidence on the determinants of corruptibility. *Economics of Governance*, 4, 143-160.
- Sehat, S., Jafarzadeh kenari, M., & Mijani, M. (2012). An empirical study on relationship between organizational culture and administrative corruption
- Sidi, A., & Izadi, S. (2013). Organization culture and its impact on the behavior of citizenship behavior. *Social, Scientific and Cultural Monthly Work and Society*, 159, 11-16. (Persion).
- Taleghani, G. R., Tabatabaei, Z., & Ghafary, A. (2014). The Study of Effective Individual and Organizational Factors of Administerial Corruption in the Bank Sepah of Qom Province. *Organizational Culture Management*, 12(2), 235-253. (Persion).
- Warrick, D. D. (2017). What leaders need to know about organizational culture? *Business Horizons*, 60(3), 395-404. doi:<https://doi.org/10.1016/j.bushor.2017.01.011>

The Role of Culture in Preventing Betting in Sport

Mohsen Tayebi.^{1*}, Amir Hesam Rahimi.², Mir Hasan Seyed Ameri.³

Received: Dec 17, 2018

Accepted: Jun 08, 2019

Abstract

Objective: The purpose of this study was to investigate the role of culture in preventing betting in sport.

Methodology: The research method was analytical descriptive which was performed by field study method and practical for the purpose. The statistical population of the study consisted of experts related to the fields of culture and sport (faculty members and Ph.D. students in social sciences, education, culture, sociology, psychology, sports science, and religious sciences). A total of 217 individuals were selected as research sample. Available sampling method was selected. Research measurement instrument was including a self-made questionnaire which its face validity and content validity with exact considering of study literature and asking experts and authorities on the topic. In edition questionnaire reliability was measured by the Cranach's alpha ($\alpha = 0.94$). Following methods were used for data analysis. Descriptive statistics methods including average and standard deviation, inferential statistics method including the Pearson correlation coefficient and exploration factor analysis and confirmatory factor analysis.

Results: The research findings showed that the most important roles of culture in preventing betting included fundamental values (0.90), socialization and behavioral control (0.89), identity (0.86), creation Change (0.82), motivational factors and factors (0.78) and social stability (0.67).

Conclusion: According to research findings, it can be concluded that having a rich culture and developing it at all levels of society can be used to prevent betting in sport.

Keywords: Culture, Betting, Sport.

1 & 2. Ph.D. Student in Sport Management, University of Isfahan, Isfahan, Iran. 3. Professor in Sport Management, University of Uremia, Uremia, West Azerbaijan, Iran.

* Corresponding author's e-mail address: Drtayebi2@gmail.com